

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **Ch. X.**, zastoupeného Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou se sídlem v Praze 2, I. P. Pavlova 3, za účasti **Ministerstva vnitra**, odboru azylové a migrační politiky, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2004, č. j. 36 Az 849/2003 - 42,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 6. 10. 2003, č. j. OAM-1045/LE-PA03-2003, nebyl stěžovateli dle ust. § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), udělen azyl, a současně bylo vysloveno, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování dle ust. § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu, která byla zamítnuta napadeným rozsudkem krajského soudu, protože soud dospěl k závěru, že rozhodnutí správního orgánu vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci a bylo vydáno v souladu s právními předpisy.

Ve včas podané kasační stížnosti namítl stěžovatel, že krajský soud se nezabýval tím, zda správní orgán postupoval v řízení v souladu s platnými právními předpisy a vycházel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci (dle § 3 odst. 4 a § 46 správního řádu). Správní orgán řádně nezkoumal, zda jsou dány podmínky dle ust. § 14 zákona o azylu. Krajský soud se dále

nezabýval a v odůvodnění rozsudku neuvedl, zda správní uvážení nepřekročilo meze zákona a zda jej správní orgán nevyložil příliš úzce. Ve stěžovatelově případě bylo nutné zvážit, zda-li nemohly být jím uváděné ekonomické důvody podřazeny pod ust. § 14 zákona o azylu jako důvody humanitární. Stěžovatel rovněž vyjádřil svou obavu z možných následků svého návratu do Čínské lidové republiky, kde by se ocitl v naprosto neřešitelné situaci, což dle názoru stěžovatele také zakládalo humanitární důvod. Stěžovatel navrhl zrušení rozhodnutí a vrácení věci zpět k dalšímu řízení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Správní orgán ve svém vyjádření popřel oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i krajského soudu, bylo vydáno v souladu s právními předpisy. Odkázal na správní spis a navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Ze správního spisu, který soudu předložil správní orgán, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Stěžovatel podal dne 20. 8. 2003 návrh na zahájení řízení o udělení azylu. Dne 16. 9. 2003 byl se stěžovatelem veden, v čínském jazyce za účasti tlumočníka, pohovor k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky, ze kterého byl vyhotoven protokol. Stěžovatel uvedl, že je křesťan, postavil ve své vesnici kostel, který místní úřady zbořily, a stíhá ho policie. Peníze na stavbu kostela si půjčil od kamaráda, který je chce vrátit, proto mu nezbylo než odejít a pracovat v zahraničí, aby si vydělal a mohl vrátit dluh. Bezprostřední pohnutkou k jeho odchodu ze země byla náboženská nesvoboda v Číně a nesplacený dluh. Pomoc nikde nehledal, protože věří v Boha. Na dotaz správního orgánu, zda bylo nebo je proti němu vedeno trestní stíhání, odpověděl, že není ani nebylo. V případě svého návratu do vlasti by stěžovatel dle svého názoru byl zadržen policií, přičemž by jako iniciátor stavby kostela šel do vězení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen s. ř. s.), kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Dle písm. b) citovaného ustanovení lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Dle ust. § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12.

Podle ust. § 91 odst. 1 cit. zákona povinnost ukončit pobyt neplatí, pokud by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, anebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, nebo jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti.

Vzhledem k okolnosti, že stěžovatel uvádí jako právní důvody kasační stížnosti ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., je třeba se nejprve vyjádřit k dopadu těchto ustanovení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál ve spisu obsažený jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru vede k jiným skutkovým závěrům, než jaké učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění skutkového závěru. Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozhodnutí krajského soudu ani v rozhodnutí správního orgánu neshledal. Rozhodnutí obou orgánů plně vycházejí ze spisového materiálu a byla vydána v souladu s právním řádem.

Pokud je stěžovatelem namítáno, že správní orgán porušil povinnost zjistit přesně a úplně skutečný stav věci, Nejvyšší správní soud se s tímto nemůže ztotožnit, neboť skutkový stav byl správním orgánem zodpovědně a řádně zjištěn, což je patrné ze správního spisu. Správní orgán ve svém rozhodnutí uvedl, že lze předpokládat, že by stavba kostela byla jako nepovolená stavba zbořena, i kdyby se nejednalo o stavbu církevní komunity. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že sám stěžovatel ve své výpovědi uvedl, že stavba byla postavena bez povolení příslušnými úřady, protože si „netroufali oznámit tuto stavbu“. Ve světle této informace je však nutno posoudit i další tvrzení stěžovatele poukazující na skutečnost, že byl kvůli této stavbě pronásledován policií. Je tak zcela zřejmé, že státní orgány jakéhokoliv státu, včetně České republiky, postihují jednání, které je v rozporu s právním řádem; v souzené věci tedy toho, kdo provede černou stavbu. V tomto jednání státních orgánů Čínské lidové republiky proto není možno spatřovat pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že skutkový stav byl správním orgánem zjištěn řádně a úplně.

S ohledem na tvrzení stěžovatele, který se domnívá, že splňuje podmínky pro udělení azylu z humanitárních důvodů, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné podotknout následující. Ze zákonné dikce je zřejmé, že na udělení azylu dle § 14 cit. zákona o azylu není právní nárok. Správnímu orgánu zákon dává možnost posuzovat na základě správního uvážení případ od případu. O udělení azylu na základě § 14 zákona o azylu nelze podat žádost, takže správní orgán sám posoudí, v případě, že stěžovatel nespĺňuje podmínky pro udělení azylu taxativně stanovené ust. § 12 citovaného zákona, zda je možné udělit azyl z humanitárního důvodu, přičemž v případě stěžovatele podmínky pro jeho udělení v zákonem stanovených mezích správního uvážení neshledal. Správní orgán se pečlivě zabýval nejen obecnou situací v Čínské lidové republice z hlediska podmínek udělení azylu, včetně okolností týkajících se možného návratu stěžovatele do vlasti, a to jak základě

podkladů, které citoval v napadeném rozhodnutí, tak i konkrétní osobní situace stěžovatele. Pokud poté rozhodl na základě takto obsáhle a podrobně provedeného dokazování, soud mu nemohl nic vytknout, jestliže se rozhodl nevyužít možnosti udělit azyl z humanitárního důvodu dle § ust. 14 zákona o azylu. Samotná skutečnost, že stěžovateli hrozí v Čínské lidové republice postih za protiprávní jednání a že dluží peníze za stavbu kostela, nemůže na věci nic měnit. Správní orgán vycházel zcela ze skutečností, které jsou součástí spisového materiálu, a po jejich vyhodnocení dospěl ke správným právním závěrům. Stejně tak nelze nic vytknout ani soudu, který přezkoumával zákonnost postupu správního orgánu a který žalobu proti jeho rozhodnutí zamítl. Navíc je z odůvodnění napadeného rozhodnutí zcela zřejmé, jakými úvahami byl tento soud při přezkoumávání rozhodnutí správního orgánu veden.

Jak bylo vyjádřeno v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, „smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, které byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, které předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

Z výše uvedeného je zřejmé, že důvody, které uvádí stěžovatel, nemohou být podřazeny pod případ hodný zvláštního zřetele, za jehož existence je možné udělit azyl z humanitárního důvodu.

Ohledně námítky stěžovatele týkající se nevztáhnutí na jeho osobu překážky vycestování dle ust. § 91 zákona o azylu Nejvyšší správní soud uvádí, že i s touto otázkou se ve svém rozhodnutí vypořádal jak správní orgán, tak i krajský soud. Okolnost, že se stěžovatel nemá po svém návratu do Čínské lidové republiky kam a ke komu vrátit a že mu hrozí postih za nezákonnou stavbu kostela, rozhodně nezakládá nárok stěžovatele na udělení překážky vycestování, protože důvody, které uvádí, nespadají pod zákonné důvody, pro něž je možné překážku vycestování udělit. Proto ani v tomto bodě správní orgán, ani krajský soud nepochybil. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí soudu přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel ve své kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Ze všech shora uvedených důvodů shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem dle § 109 odst. 1 citovaného zákona, dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Stěžovatel podal návrh, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek dle ust. § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť má za to, že rozhodnutím ve věci odpadl pro vydání předmětného usnesení důvod.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správní orgán nárok na náhradu nákladů řízení nevznnesl, proto mu ho soud nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. dubna 2006

JUDr. Radan Malík
předseda senátu